

Nr 2.

Ankom till riksdagens kansli den 21 februari 1946 kl. 4 em.

Andra kammarens tredje tillfälliga utskotts utlåtande i anledning av väckt motion angående utarbetande av en redogörelse över svenska handelsflottans förluster under andra världskriget av människoliv och egendom.

I en inom riksdagens andra kammare väckt, till dess tredje tillfälliga utskott hänvisad motion, nr 87, har herr *Lindberg* anhållit, att riksdagen ville i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa, att på statsverkets bekostnad en detaljerad redogörelse måtte utarbetas över de förluster av människoliv och egendom, som under det andra världskriget inträffat inom den svenska handelsflottan.

I fråga om motiveringen får utskottet hänvisa till motionen.

Över motionen har utlåtande avgivits av kommerskollegium, Sveriges redareförening och Landsorganisationen i Sverige.

Kommerskollegium anser i likhet med motionären, att en redogörelse av ifrågasatt slag vore synnerligen motiverad såsom en bestående erinran om den betydelsefulla insats, svenskt sjöfolk och svensk sjöfart gjort även under detta krig, och en källa till kunskap om de ekonomiska, sociala och övriga konsekvenser, som den svenska handelsflottans krigsförluster medfört.

Landsorganisationen tillstyrker bifall till motionen samt åberopar ett uttalande av Svenska sjöfartsförbundet av följande lydelse:

»Den stora roll som den svenska handelsflottan och dess folk spelat för det svenska folkhushållet och de enorma strapatser, som sjöfolket fått utstå under inverkan av de krigförändres åtgärder på haven, förtjäna väl att bli föremål för en objektiv och detaljerad skildring med ledning av innehållet i de officiella dokument, varöver myndigheterna förfoga.

En dylik redogörelse i stil med den som utgavs efter förra världskrigets slut torde ur kostnadssynpunkt vara en bagatell för statsverket, och vi förorda, att den tryckes i tillräckligt stor upplaga för att kunna gratis utdelas till varje vid sjömanshus inskriven sjöman, som varit inmönstrad till utrikes sjöfart under den tid kriget pågick.»

Jämväl *Svenska redareföreningen* tillstyrker bifall till motionen.

För egen del får utskottet anföra följande.

I anledning av motioner inom såväl första som andra kammaren beslöt riksdagen 1918 (skr. nr 161) anhålla, att genom statens försorg måtte utgivas en särskild redogörelse för av världskriget förorsakade förluster av människoliv och egendom inom den svenska handelsflottan. Närmare anvisningar lämnades därvid om innehåll, omfattning m. m. Därjämte framhölls beträffande distributionen av den ifrågasatta redogörelsen, att särskilda åtgärder torde böra vidtagas för densammas spridande till sjöfartsinstitutioner samt tillhandahållande för lågt pris till den intresserade allmänheten. Kungl. Maj:t uppdrog den 1 juli 1918 åt kommerskollegium att gå i författning om utarbetande av den sålunda av riksdagen begärda utredningen, med iakttagande därvid i görligaste mån av de utav riksdagen i dess berörda skrivelse uttalade önskemål. År 1921 förelåg redogörelsen färdig i bokform.

Utskottet finner i överensstämmelse med vad i motionen och samstämigt i avgivna yttranden framhållits lika välmotiverat, att en redogörelse över handelsflottans förluster i människoliv och egendom nu utarbetas som efter det förra världskriget. I fråga om innehåll, omfattning och distribuering synas i tillämpliga delar böra gälla de grunder, som kommit till tillämpning vid föregående tillfälle.

Utskottet får, under återopande av innehållet i de avgivna utlåtandena och vad utskottet i övrigt här ovan anfört, anhålla,

att andra kammaren för sin del måtte besluta, att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville hemställa, att på statsverkets bekostnad en detaljerad redogörelse måtte utarbetas över de förluster av människoliv och egendom, som under det andra världskriget inträffat inom den svenska handelsflottan.

Stockholm den 19 februari 1946.

På utskottets vägnar:

L. O. SKANTZE.

Närvarande: herrar *Skantze*, *Hedqvist*, *Jonsson* i Malmgrava*, fru *Svedberg*, herrar *Boman* i Stavsund, *Persson* i Svensköp, *Engström**, *Nilsson* i Varuträsk* *Jansson* i Aspeboda* och *Sveningsson**.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.